

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugos-
lavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Prejemništvo celoletno K 240—
za sobotna izdaja: za
za celo leto K 30—
za en mesec 15—

SLOVENE

Inzerati:
Enostopna pettivrsta (59 mm
širina in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 4.50
redni razglaš, poslana
ttd. po K 6.—
Pri večjem naročilu popust
Najmanjši oglas 59/9 mm K 10.
Izda vsak dan izveniš po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirani se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 325.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglas.
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herz. 7563.

Triumfalni sprejem regenta v Sloveniji.

Počel Nj. kr. Visočanstva regenta Aleksandra na Hrvaško in v Slovenijo je bil trijumf, kakor ga naša domovina še ni videla. Narod ni pozdravljaj svojega kraljeviča, kakor se navadno pozdravljajo vladarji na svojih uradnih potovanjih; tisočletno hrepenenje naroda po svobodi in lastni nacionalni državi, po nacionalni dinastiji, se je izpolnilo v prs in prestolonaslednik je bil na svobodnih tleh iz muk rešene domovine triumfalno pozdravljen kot simbol priborjene svobode, kot kraljevič, ki se vrača med svoj narod, ožarjen s slavo zmage. Narod ga je sprejel pristrčno, kakor se more pozdraviti le vladar, ki je pristni sin svojega naroda.

Pristrčno, ginjaivo je bilo slovo prestolonaslednika v Zagrebu. Velikanska množica naroda se je zbrala pred kolodvorom, da počasti še enkrat svojega kraljeviča. To je naš kralj! Živio regent Aleksander! so vzklikali hrvaški kmetje, ki jih je prevzelo navdušenje, ko se je prestolonaslednik razgovorjal z njimi.

Živio naš regent Aleksander! so vzklikale množice na vseh postajah. Ko je dvorni vlak privozil na slovenska tla, se je to navdušenje naroda nadaljevalo in stopnjevalo. Od Brežic do Ljubljane, na vseh postajah so tisoči ljudstva pozdravljali vladarja Jugoslavije. Vse postaje so bile okusno in bogato ovenčane, v zastavah, a najlepši kras so bile oduševljene množice, mladina z zastavicami v rokah, mladenke v narodnih nošah, Orli in Sokoli, društva, kmetsko ljudstvo, delavstvo, inteligenca, duhovščina in učiteljstvo, uradništvo. Zlasti lep je bil pogled na vrste rudarjev v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, ki so v ličnih, prazničnih rudarskih oblekah pozdravljali regenta.

Vse pa je prekosil sprejem v Ljubljani, kamor je prihitelo ljudstvo tudi iz bližnje in daljne okolice. Vsa Ljubljana, vsaka hiša je bila v zelenju, v zastavah in pogled na razvrščene množice, ki so čakale na regentov prihod od kolodvora do palače deželne vlade, je bil diven.

OD KOLODVORA DO »EVROPE«.

Na zgornji strani lepo z zelenjem okrašenega glavnega kolodvora se je postavila konjenica telesne straže in sokolska konjenica. Na tribuni pred kolodvorom so stali državni uradniki in občinski svet z županom dr. Tavčarjem na čelu, ob izhodu pa stolni kapitel in duhovščina. Na cesti od kolodvora do Dunajske ceste je na levi stala pehota telesne straže, na desni pa en pehotni polk. Na koncu proti Zidarjevi hiši so stali oddelki strojnih pušk. Topništvo je stalo poleg tega še v Dalmatinovi ulici, na Gosposvetski cesti in v Janez Trdinovi ulici.

Za vojaštvom, pred Gospodarsko in Zadružno zvezo so stali Sokoli: najprvo moštvo okrog 750, Sokolice okrog 350 in naraščajo tudi približno toliko.

Ob Bavarskem dvoru stoji junaški naši dobrovoljci, kateri so prelivali svojo kri za zdaj ujedinjeno Jugoslavijo.

Njim sledi sokolska pešadija. Narodne noše so lepo razvrščene: med prvimi skupinami je skupina mladenk z Vrhnike, slede jim skupine narodnih noš iz drugih krajev. Slede šole. V vročini večurnega čakanja so gledalke v Vzajemni zavarovalnici zelo ljubezljivo dijakom stregle skozi okna z zdravilo vodo. Pred »Evropo« je stala na odru mogočna skupina županov z dežele, kateri so prihiteli v stolico Slovenije, da počaste svojega vladarja; županom je načeloval župan največje naše občine, Šmihel-Stopiče, gospod Jožef Zurc.

OD »EVROPE« DO GLEDALIŠČA.

Pri Figovčevi gostilni, kjer so bili razvrščeni poleg posameznih po dvoje in dvoje stoječih barov pestrih narodnih noš,

naši vrli župani iz Slovenije. Za njimi se je vrstila do praznega prostora pri »Slonu« na obeh straneh naša šolska mladina, ki je neutrudno in nemirno gomazeča z zastavicami v rokah pričakovala regenta. Lep je bil pogled na te vrste, polne otroškega veselja in navdušenja ter nemirnega pričakovanja. Najlepše in najpestrejšje skupine pa so bile razvrščene na prostoru pred »Slonom« na obeh straneh in do gledališča ter Narodnega doma. Pogled na ta prostor, obkrožen od visokih, lepo ozaljšanih hiš, je bil res lep in veličasten, a obenem nekaj tako pristno domačega, slovenskega, da je nepopisno. Tam si videl narodne noše iz najrazličnejših krajev Belokranjine, lepe bele in z zlatom krasno vezene, s pasovi, malhami in pipami, da se ti je zdelo, da živiš v davni pravljici. Pogled na Belokranjce, ki so z vretenami v rokah predle, je nepozaben.

Takoj za temi narodnimi nošami so stali jezdec, kakih 23 po številu. Večina teh je bila iz Most. Kreпки kmečki fantje so sedeli v pristnih narodnih nošah in s pipami v ustih kot stari očanci na lepo opravljenih konjih, ki so ponosno zvenketali s svojo opravo. Koj za njimi je bila naša slovenska posebnost ob slavnostnih prireditvah, namreč ozaljšani vozovi, katerih eni so predstavljali kmečko ženitovanje. Posebne omenitve je vredno kmečko ženitovanje iz Radomelj, kjer je bilo 24 krasno opravljenih oseb. Naj omenimo tudi vozove iz Komende, Moravč, Stožic, Trnovega, Tacna in Viča - Glince. V prostoru nasproti »Slonu« je stalo 18 voz, v prostoru nasproti Jadranski banki pa 9 voz.

Silno lep je bil krog, ki so ga tvorila pevska društva v prostoru pred Slonom, okinčanem z visokimi mlaji in zelenjem, vzvišenimi prostori in tribuno za pevovodjo. Tu so bila razvrščena naša ljubljanska pevska društva. Od leve proti desni na prvem mestu je bilo pevsko društvo Krakovo - Trnovo, na drugem mestu je stal »Ljubljanski Zvon« z zastavo, nato »Slavec« z zastavo, »Glasbena Matica« z zastavo in pevska zveza »Ljubljana« z zastavo. Nato tudi pevsko društvo Vič - Glince. Ta polkrožna slika pevcev, mlajev in zastav je delala res lep vtis na vse. Ob desnem krilu hotela pri »Slonu« so stali med drugim C. M. družba, Ruski kružok, krščansko društvo za mladeniče in društvo rokodelskih pomočnikov. Posebno ginjaivo je bil prizor na polkrožno skupino, ki jo je tvorilo zasedeno ozemlje med »Slonom« in Jadransko banko pred pošto. Čisto na levi so bili zastopani Tolminci s svojo upornostjo proti tujcu, ki tlačijo njih in njih brate, v očeh; takoj za njimi je stala Reka, katerih rodno mesto ječi pod terorjem glasovitega klovna, ob njih strani so stali zelo številno zastopani Vipavci, z grenko mislijo na lepo in plodno vipavsko dolino, ki ni svobodna in je otožna kljub svoji krasoti. Na najlepšem mestu, najbolj izzivajoče je stal Trst, ki so mu izpodrežane klice življenja, dalje tužna Istra, ki kliče po rešitvi in Gorica, sanje vseh onih, ki žele svobode in solnce. Pogled na to skupino žalnih oblik in s črnim šalom ovite sokolske zastave iz Gorice, je bil res turoben. Pred Jadransko banko na obeh straneh ceste je bila razvrščena Orlovska zveza, kakih 500 Orlov, Orlic in naraščajo po številu. Z njimi so bile tri godbe, in sicer iz D. M. v Polju, Višnje gore in Jesenice. Med to živo skupino Orlov je bila pomešana Slov. ženska zveza. V sredi so stale v slikoviti skupini društvene zastave. Naprej do gledališča so stala razna druga zastopstva, ob gledališču pa gledališki igralci. Razen velike skupine pred Narodnim domom je to tvorilo v glavnem najslikovitejši del.

OD ALEKSANDROVE CESTE DO DEŽELNE VLADE.

Pestro sliko ob Aleksandrovi cesti so zaključili na lepi, visoki tribuni naši slovenski planinci; tribuno je krasil zlatorog.

Na Bleiweisovi cesti so stali do vladne palače učenci in učenke raznih ljudskih šol, vsi z zastavicami. Če tudi so morali ure in ure čakati, je mladež z veseljem vztrajala in navdušeno pozdravljala regenta, ko se je peljal mimo.

V lepih oblekah oblečeni gojenci in gojenke Marijanišča in Lichtenurničnega zavoda ter salezijancev so tvorili lepo podobo na Bleiweisovi cesti med krasnimi palačami in vilami, ki stoje tam.

Prihod regenta.

Na peronu glavnega kolodvora so se zbrali: knezoškof dr. Jeglič, deželni predsednik dr. Brejc, poverjeniki: prof. Remec, dr. Verstovšek, Fon, ing. Serbec, Jan in dr. Gosar; nadalje načelniki vseh ljubljanskih avtonomnih uradov ter narodni poslanci, med njimi bivša ministra Gostinčar in dr. Kramer.

Ob 5. uri 20 minut so strelj iz topov na Gradu naznanili prihod dvornega vlaka. Ko je vlak privozil na kolodvor, je vojaška godba zaigrala vse tri narodne himne. Navzoči so navdušeno pozdravili regenta. Ko je stopil iz voza, ga je pozdravil predsednik deželne vlade dr. J. Brejc:

»Vaše kraljevsko Visočanstvo!

Priazno oblečena in kakor nevesta v veselju in pričakovanju drhteča in kopreča pričakuje Slovenija Vašega prihoda. Velika čast in veselje mi je, da morem Vašo kraljevsko Visokost v imenu Slovenije najpristrčneje pozdraviti s klicem: Dobrodošli! Bog Vas sprimi!

Regent se je predsedniku zahvalil ter nato po vrsti vse navzoče predstavil in vsakemu podal roko. Poslanec Grafenauer je prosil regenta, naj bi kmalu po končanem plebiscitu posetil Koroško, kar je regent obljubil.

Nato se je regentu javil general Smiljanič, nakar je regent korakal mimo častne stotnije. S tem je bil sprejem na kolodvoru končan.

PRED KOLODVOROM.

Regent se je s spremstvom podal pred kolodvor, kjer je nastal vihar navdušenja. Ljubljanski župan dr. Tavčar je pozdravil regenta:

Vaša kraljevska Visokost!

Pri vstopu v največje slovensko mesto izrekam v imenu prebivalstva globoko zahvalo za milostivi obisk.

Spominjam se pri ti priliki prvega kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, Vaše kraljeve Visokosti presvitlega očeta, Njegovega Veličanstva kralja Petra I. V roke Vaši kraljevi Visokosti, presvitlemu namestniku našega ljubljanskega vladarja, polagamo v tem visoko historičnem trenutku v imenu starodavne bele Ljubljane prisego zvestobe in udanosti. Hvaležnost in navdušenje nam polni srca danes, ko stopa med nas član slavne dinastije Karagorgjevičev, ki je izšla iz jugoslovanskega naroda ter je za ta narod prelivala kri, s katero je bila potem odrešena tudi naša slovenska zemlja. Bog nam ohrani narodno našo dinastijo, Njegovo Veličanstvo kralja Petra I. in Vašo kraljevo Visokost, našega svitlega prestolonaslednika, v katerega stavlja vse svoje upe naša ujedinjena in enotna država!

Blagovolite, Vaša kraljeva Visokost, v imenu slovenske prestolice sprejeti slovanški pozdrav s kruhom in soljo!

Regent se je županu zahvalil za pozdrav in si odlomil košček kruha s soljo. Nato je zasedel štirivprežni voz in se med silnim navdušenjem neštete množice odpeljal v mesto.

VOZNA SKOZI ŠPALIR.

Ljudstvo je nestrpno pričakovalo prihoda Aleksandra. Strelav ni nihče slisal. Naenkrat — bila je že ura čez pol šesto — se je raznesel glas: Zdaj prihaja! Reditelji so hitro uvrstili ljudstvo, ki je sililo na cesto, vsak je stopil na svoje mesto. Prišla je prva kočija, to še ni bil Aleksander. Koj nato je prikorakala kraljeva garda na konjih in s trobentami na čelu. Ljudstvo je že zelo navdušeno pozdravljalo. Nato se je prikazal četerovprežen voz, v katerem je sedel regent Aleksander. Ogromen zbor ljubljanskih pevskih društev je zapel srbsko himno, ki je veličastno odmevala med okrašenimi hišami in nad glavami tisočere, do dna navdušene množice, ki ni nehala z živijo - klici. Aleksander, lep, zagorel, črnolasi mož, je prijazno pozdravljaj množico na obeh straneh; vihar navdušenja je naraščal v valovih, cvetje se je z oken vsipalo nanj. Naenkrat se je ustavila kočija. Regent je stopil z voza, predenj je stopila deputacija primorskih žena in mala, v belo obleko oblečena deklica mu je podarila šopek s sledečimi besedami:

Vaše kraljevsko Visočanstvo! I mi smo radostna, a vesela skupina nismo. Ko je dobron Bog postavil našemu troednemu narodu nov beli dom, v katerem gospodariš ti, presvitli knez, smo postali upravi mladi, otroci juga in otroci solnce, ki bi te bili najbolj žarko ljubili, žalostno zunaj vrat, sirote brez ljubice matere — mile domovine jugoslovanske brez očeta. Prosili smo brača, koje još nemajo kuče, prosili smo brača v Trstu, Goriškoj in Istri da čes doči svetli kneže medju nas. Pa su eto nabrali ovog cvijeća na toj nadi tužnoj našoj zemlji, da vidiš našu ljubav, našu čežnju, našu nadu. Srce, kojemu niko ne može, da veli neka štiti, srce najboljih tvojih sinova in hčera, pozdrav'a te iz njih: Ave Caesar, salutant te victuri!

Regent je deklico prijazno ogovoril, sprejel šopek, ki so mu ga položili v kočijo in nato poljubil deklico, hčerko notarja Šorlija ter njeni dve mali spremljevalki. Nato je regent stal toliko časa, s pogledom oprtim v pevce, da so ti odpeli »Bože pravde«. Nato je stopil zopet v kočijo in se je odpeljal dalje med viharimi živijo - klici. Občinstvo se še dolgo ni pomirilo, dostojanstvenika za dostojanstvenikom, ki so se peljali v kočijah za Aleksandrom, je navdušeno pozdravljalo.

PRED DEŽELNO VLADO.

Ko je voz z regentom pripeljal pred deželno vladu, je vstopil v vestibul ter počakal, da je odjezdila konjenica, nakar so začeli prihajati vozovi. V prvem vozu je prispel deželni predsednik dr. Brejc, ki je regenta peljal v gorenje prostore. V drugem sta se pripeljala ljubljanski knezoškof dr. Jeglič in minister dr. Korošec, nato so sledili drugi vozovi, v katerih so se vozili poverjeniki prof. Remec, dr. Gosar, župan dr. Tavčar, general Smiljanič, poverjenika Jan in inž. Serbec, general Maister, posl. Gostinčar, dr. Kramer in dr. Oražen.

Medtem se je regent prikazal na balkonu v družbi ministrskega predsednika Vesniča, ministra dr. Korošca ter deželnega predsednika dr. Brejca. Spreved, ki se je začel pomikati, je otvorila sokolska konjenica, nakar so došli jugoslovanski dobrovoljci ter državni uradniki, ki so regenta navdušeno pozdravljali. Sledila je godba dravske divizije, ki je otvorila sokolski spreved.

Za Sokoli so prišli načelniki državnih oradov. Druga godba je otvorila sprevod narodnih noš peš in na vozeh, ki so bili z zelenjem in zastavicami bogato ozaljšani. Regent se je zelo zanimal za narodne noše ter je na viharne pozdrave odgovarjal z roko in namahom. Minister dr. Korošec ter deželni predsednik dr. Brejc sta regentu tol- učila skupine.

Posebno pozornost je vzbujala skupina Korošcev in Ziljank, kočevskih Slovencev ter Belokranjcev. Belokranjski Srbi so tvorili posebno skupino s svojim popom na čelu. Vsi so regenta živahno pozdravljali.

Vojaška godba je otvorila nato sprevod šolskih zavodov. Dijaki in učenci s profesorji in učitelji so priceli regentu viharne ovacije.

Posebno skupino so tvorili slovenski župani, ki so pozdravljali regenta v imenu svojih občin.

Nato so sledila pevska društva, ki so pela pred pošto. Pred društvi so šle zastave, nato pa posamezna društva. Po številu najmočnejša sta bila P. Z. Ljubljana in Glasbena Matica. Sledila so razna druga društva, kakor: Katol. društvo rokodelskih pomočnikov, društvo igralcev, ruski kružok.

Višek sprevoda pa so tvorili primorski begunci, ki so pred sprevodom nosili zastavo s črnim florom ovito. Večina skupin je bila v žalni obleki, posebno skupina Gorica. Begunci iz zasledenega Primorja so svoj veliki sprevod ustavili pred balkonom in vzklikali: Slava našemu kralju! Ti prizori in vzkliki so čudovito učinkovali na čustvo. Regentu, ki je beguncem pristrčno odzdravljaj, se je videlo, da je ginjen. Ta prizor je pa tudi pomemben zato, ker je zastopnik italijanske vlade, ki je kot zasebnik gledal sprevod z okna neke zasebne hiše nasproti deželni vladni, sam na svoje oči videl voljo našega naroda.

Za Primorci so prišli Orli z orlovsko godbo od D. M. v Polju na čelu. Godbi je sledil naraščaj, po številu okrog 100 fantičev. Nato so prišle Orlice z višnjegorsko orlovsko godbo na čelu. Bilo jih je okrog 250. Nato je sledila jeseniška godba, ki so ji sledile orlovske zastave ter moško članstvo Orla, po številu okrog 450. Sprevod Orlov so tvorili ljubljanski in okoličanski Orli ter deputacije kranjskih odsekov.

Sprevod se nadaljuje. Navdušenje narašča. Posebno pozornost so vzbudile Čehinje, na katerih pozdrave princ regent živahno in ljubeznivo odzdravljaj. Veliko pozornost so vzbudili hrabroslanci in lovci, kateri so oblečeni v turistovske in v lovške obleke. Prihajajo nato šole. Mlada grla navdušeno kličejo »Živio!« in mahljajo z zastavicami. Princ regent se ljubeznivo smehlja mladeži in ji odzdravljaj mahljaje z roko.

Sprevod se je zaključil ob 7. uri 47 minut zvečer; zaključil ga je tisk: časnikarji, kateri so si prej delali beleške, nato so se pa pridružili sprevodu.

Regent zapusti balkon z uljudnim poklonom ljudstvu, katero se je nabralo pred palačo deželne vlade. Na tisoče naroda, ki je gledal slavnostni sprevod, se je strnil tam. In priredila se je neorganizirana, toda zato tem pristrčnejša ovacija. Ljudje kličejo živio in prepevajo narodne himne. Trikrat se je prišel regent zahvaliti navdušenim nožicam, katere so se nato počasi razšle.

Regentov govor.

Ob 9. uri se je vršil v stekleni dvorani slavnostni diner, med katerim je imel regent Aleksander naslednji govor:

Ustanimo za trenut, Gospodo, i zahvalimo Onome, koji deli pravdu medju ljudima i narodima na zemlju, što nam je, u neizmernoj milosti svojoj dodelio tu veliku sreću, da smo se, zbratimljeni i slobodni, mogli sastati u ovom domu i za ovom trpezom, da je i ovim putem proslavimo naše narodno ujedinjenje.

Slovenac, Hrvat i Srbin živeli su i do danas kao braća; naša skoro petnaeststoljetna povjesnica neznata za kakvu borbu između naša tri jednokrvna plemena. Ali to naše bratstvo mi do danas nismo mogli ni smeli javno ispovedati, jer to nije dopuštala tuđa sila. Naš troimjeni ali jednodušni narod uvidio je najposlije, da mu je, i da je svima nama, spas samo u potpunom jedinstvu, i on je, zahvaljujući našim saveznicima i prijateljima, po najviše svojoj odlučnosti i svojim divovskim naporima stresao tuđinski jaram jednom za svagda i ujedinio se u našu kraljevinu, tvrdo rešen, da svoje jedinstvo i svoju slobodu neguje i čuva nada svim na svetu.

U velikoj i teškoj borbi za obstanak, naši Slovenci su imali da izdrže besprimjerne napore kroz sve vreme od kad su došli u ove krajeve. Vi ste, braćo moja, bili kroz punih petnaest stoljeća na mrtvoj straži za našu zajedničku odbranu od najmoćnijih napadača. Za to predugo vreme, Vi ste bili pristijeni napuštati stopu po stopu od svoje djedovine; ali ste to činili tek po cenu ljute borbe i velikih žrtava za napadača. U toj besprekidnoj borbi Vi ste

se svakim danom čeličili, te se spravom može tvrditi, da je na taj način Vaša odoporna snaga neprestano rasla. Ona je ojačala naročito onda, kad su Vaši predci došli do jasne svesti, da je Vaš i naš opšti narodni spas u sporazumu i slozi s Vašom braćom Hrvatima i Srbima.

Tako je logično došlo, da su Kopitar i Miklošič, Prešeren i Gregorčič bili među prvim i najubedjenijim pobornicima jugoslovenske misli i da je rano preminuli Krek izneo program našeg narodnog jedinstva usred germanskoga Beča i na veliko iznenađenje Evrope, a u najkritičnijem trenutku svetskoga rata. Svotaki Areopag, koji je imao prema svečano datim obećanjima, da zajamči slobodu malim narodima, i da ih u pravima izjednači s velikima, nije bio pravedan prema nama, najmanje prema Vama Slovenima. On je dopustio, da pod tuđinskim jarmom ostane jedan veliki deo naše najbolje braće. Pod tim jarmom ostaje za sad još jedan znatan deo i Srba i Hrvata, ali s razmjerno najviše Slovenaca. Ta nepravda ne može biti međutim duga veka. Zato nam jamči slična prošlost drugih delova našeg naroda. Ali nepouzdanije jamstvo zato imamo da stvorimo mi sami. A mi ćemo ga pouzdano stvoriti, ako zajednički prilegnemo na posao oko što racionalnije sredjivanja naših političkih, prosvetnih i privrednih odnosa. Bogata i napredna, prosvetljena i uređena Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, bit će ne samo naša željena zajednička Otadžbina; ona će u isto vreme i u istoj mjeri biti i pouzdanija zaloga naše opšte još lepše i još potpunije narodne budućnosti.

Radimo predano na tome velikom i uzvišenom poslu. Kad u našoj užoj domovini pravda i sloboda budu podjednake za sve; kad naš orač na njivi, radnik u tvornici, trgovac i obrtnik, građanin i vojnik budu sretni i zadovoljni, — a oni to mogu biti, onda će ta sreća obasjavati i zagrevati i našu braću, kojima sličniji od nas još nisu dopustili zvati se našim građanima. Čovečanstvo u naše doba ide nesumnjivo pravednijoj budućnosti. Pravda, rad i vreme su naši pouzdani saveznici, koje nijednog trenutka nemišljemo gubiti iz vida. Revnostno iskorišćujemo plodove naše slobode! Tada budućnost mora biti naša.

U to ime ja dižem svoju čašu i pijem na sreću svih Slovenaca, koji su teškom i mučeničkom ali junačkom i istrajnom prošlošću zaslužili bolju i sjajniju sadašnjost. Uдруženom snagom mi ćemo hteti i moći zajemčiti im bolju i sjajniju budućnost. Na to delo ja Vas pozivam, Gospodo, u ime svoga uzvišenog Roditelja. Našeg ljubljanskog kralja, i u ime cele naše mlike Otadžbine.

Odgovor dr. Brejca.

Predsednik deželne vlade dr. Brejc je odgovoril.

Vaša kraljevska Visokosti!

Pred 1100 leti so si naši pradedi izbrali zadnjega kneza svojega rodu, pred 508 leti se je na Gosposvetskem polju vstoličil zadnjikrat po našem staremu slovenskem običaju karantanski vojvoda. Danes pozdravlja Slovenija v svoji sredi zopet svojega narodnega kneza, ki ga je sprejela z vsem v danih razmerah mogočim zunanjim sijajem, gotovo pa z vsem tistim prekipenjačnim navdušenjem, z vso tisto odkrito pristrčnostjo, udano hvaležnostjo in globokim spoštovanjem, ki ga je zmožen narod, ko po tisočletnem robstvu prvokrat zopet pozdravlja simbol svoje svobode in svojega odrešenja.

Naše sanje so izpolnjene. Kakor feniks iz pepela se je dvignila iz razvalin svetovnega požara zlata svoboda ob združenju z brati Srbi in Hrvati pod vodstvom junaške narodne dinastije Karadjordjevičev. Beli orel je razprostrl svoja zmagovalna krila nad vsem troednim narodom, ki v svoji državni edinstvenosti vidi pogoj in jamstvo svoje moči in svoje bodočnosti. Trdna in nerazdružna je vez, ki smo jo sklenili po svoji svobodni odločitvi, baš zato tem trdnjše in yekovita, ker je izraz naše lastne proste volje. Zato pa smo tudi trdno odločili, da vse svoje duševne in materialne moči zastavimo v ta namen, da ne okrnjeno ohranimo, kar smo skupaj z brati Srbi in Hrvati imena sami zgradili; zato je naš slovenski narod, če tudi po številu najmanjši izmed treh enakovrednih in enakopravnih bratov, pripravljen, z vsemi silami braniti ta najdragocnejši zaklad sedaj in vsekdar in proti vsakomur.

V trdnem zaupanju, da je to tudi volja tako naših bratov Srbov, predstavitev brezprimerne, v zgodovini narodov še nepoznanega junaštva, kakor tudi v stoletnih borbah za svoj obstoj preizkušenih bratov Hrvatov — posvečamo sedaj svojo največjo pozornost in skrb notranji konsolidaciji naše države. Četudi v težkem položaju spričo dejstva, da teče demarkačna črta sredi skozi naše ozemlje, da nam še odprta zeva naša koroška rana in da smo v razdrapanem stanju po boljševiskem gospodstvu prevzeli v svojo upravo naše Prekmurje — vendar napijemo vse sile, da čim najhitreje in na najbolj praktičen

in dejanskim razmeram in potrebam prikladen način uredimo in izpolnimo upravni aparat in tako ustvarimo predpogoj, da se v ljudstvu vzbudi in ukrepi zaupanje v točnost javne uprave, nepodkupljivost in pravičnost upravnih oblasti in organov, s tem pa tudi veselje do dela in čut soodgovornosti in socialne pravičnosti v smislu pravih demokratskih načel.

Uverjeni smo, da tako ustvarjamo najtrdnjši fundament naših nad vse ljubljani državi, ki bo, zgrajena na vzajemnem zaupanju vseh treh plemen in medsebojnem uvidevanju in uvaževanju posebnih potreb vsakega izmed njih — z lahkoto prenese vse trenutne notranje neprilike in z uspehom kljubovala vsem morebitnim zunanjim viharjem.

Vaša kraljevska Visokosti!

Ko te dni prvič stopate v neposredni stik s slovenskim narodom, se boste lahko uverili, da je ta narod vesel svoje politične svobode, za katero se je v mukah prizadeval, da je verno katoliški, zavedajoč se, kako mu je ravno v varnih globinah vere zasidrana naravna moč ohranjenosti življenja v težkih letih njegove preteklosti in da je ta nadnaravna sila najzanesljivejša graditeljica in ohranjenka naravnih, družabnih in državnih dobrin. Videl boste, da je ta narod delaven in da se pripravlja, kako bi si s svojimi prihodnjimi rokami popravil vse strašno zlo vojske, kakor si je le s temi svojimi rokami poprej sam ustvaril, kar ima.

V imenu tega slovenskega naroda, v imenu tudi naših še neodrešenih bratov, ki so in ostanejo integralni del našega narodnega telesa in ki ne bomo nikdar pozabili nanje, kličem Njegovemu Veličanstvu presvetlemu kralju Petru I. in Njega Kraljevski Visokosti našemu presvetlemu prestolonasledniku-regentu Aleksandru trikratni živio!

Pri gala-dinerju, ki je bil prirejen v stekleni dvorani v palači deželne vlade, je bilo navzočih okrog 60 oseb. Na regentovi desnici je sedel predsednik narodnega predstavništva dr. Ribar, poleg njega minister dr. Drinković, na regentovi levici predsednik deželne vlade dr. Brejc. Regentu nasproti je sedel ministrski predsednik dr. Vesnić, na njegovi desni minister dr. Korošec, na levi minister dr. Krizman; dinerja so se udeležili tudi ljubljanski škof dr. A. Jeglič, škof dr. Karlin, po-verjeniki deželne vlade, zastopniki najvišjih civilnih in vojaških oblasti, kot zastopniki parlamentarnih klubov poslanci Fr. Smodej, dr. Kramer, A. Ribnikar, ravnatelj Glasbene Matice Hubad, zastopnik umetnikov slikar Jakopič, zastopnik društva jugoslovanskih novinarjev Vodeb, vsa regentova suita in drugi. Med dinerjem je igrala vojaška godba. Po končanem dinerju se je podal regent v spremstvu cele družbe na črno kavo v dvorano z balkonom, od koder je opazoval bakljado.

Regentov odhod iz Zagreba.

LDU Samobor, 26. junija. Danes ob pol devetih dopoldne je došel regent prestolonaslednik Aleksander semkaj s svojim spremstvom. Na potu v Samobor je ljudstvo povsod navdušeno pozdravljalo svojega bodočega vladarja. Na trgu v Samoboru so se zbrali vsi prebivalci trga, med njimi pevska družba »Jeka«. Sokoli, obrtniška in delavska zadruga. Trg sam je bil svečano okrašen. Ko se je pojavil regent, je nastalo navdušeno in donebesno vzklikanje, ki je trajalo dolgo časa. Regenta - prestolonaslednika je pozdravil v imenu vsega okraja zastopnik Kosina, v imenu trga pa župan Klošič. Nato je pevska družba »Jeka« zapelo Novakov »Pozdrav Hrvatski«. Regentu je izročila deklara velik šopet cvetja. Prestolonaslednik je bil izredno ginjen nad sprejemom, zlasti ko je opazil tudi ogromno množico kmetov, ki je napolnila vse ulice in trg. Regent je nagovoril prisotne zastopnike okraja in trga ter se je živo zanimal za razmere, ki vladajo med ljudstvom. Ves čas so se vršile prestolonasledniku na čast viharne ovacije. Ko se je razgovarjal z zastopniki trga, ga je ban dr. Matko Laginja opozoril na okolnost, da so se ravno v tem kraju sestali prvi naši Iliri, naši slavni preporoditelji, tako da se more s polno pravico reči, da so se ravno iz tega mičnega kraja začele širiti prve ideje narodnega ujedinjenja. Regent je bil izredno vzhvičen nad lepoto okolice. Po sprejemu je regent krenil peš v sredo ljudstva, da obišče kraje samoborskega in jaževske okraja. Nato se je vrnil v Zagreb, kjer je po 11. uri sprejel v avdijenci zagrebske častnike. Ob 1. uri popoldne se je odpeljal z državnega kolodvora v Ljubljano.

LDU Zagreb, 26. junija. Že pred enajsto uro dopoldne se je pričelo zbirati ljudstvo v zagrebskih ulicah. Ob poluenaestih je dospela celokupna vojaška garnizija in odkorakala v ulice, po katerih bi se imel voziti prestolonaslednik, to je od konaka do kolodvora, torej po Mesnički ulici, Ilici,

Strossmayerjevi ulici in Zrinjevcu do kolodvora. Točno ob poluenaestih je sedel regent na četverovprežen voz, nakar se je odpeljal med navdušenimi ovacijami ljudstva in v spremstvu visokih osebnosti izpred banskega dvorca proti kolodvoru. Vso pot je množica burno pozdravljala Aleksandra. Narod je v svojem navdušenju skoro dobesedno zasul prestolonaslednikovo četverovprego s cveticami. Na Jelačićevem trgu so bili zbrani vsi častniki zagrebske garnizije. Pred kolodvorom, v poslopju in na peronu so stali visoki zastopniki vseh civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti. Nj. Vis. je izstopilo in korakalo skozi špalir ter podalo vsakemu dostojanstveniku, ki je stal v prvi vrsti, roko. Ustavil se je tudi pri rektorju zagrebske univerze dr. Lavoslav Poliću, mu podal roko ter mu naročil, naj v njegovem imenu ponese vsej jugoslovanski mladini njegov srčni pozdrav in zahvalo za njeno neumorno delovanje pri sprejemu. »Poslednja moja misel, ko odhajam iz belega Zagreba, je namenjena naši mladini.« V dvorani čakalnici je slepa gospodična Peničeva pričakovala Aleksandra in mu recitala pesem, ki je zložena njemu na čast ter mu podala kito cvetja. Ta prizor bo ostal vsem, ki so bili prisotni, v neizbrisnem spominu. Tudi na peronu je bil prestolonaslednik predmet veličastnih ovacij.

LDU Zagreb, 26. junija. Pred odhodom regentovim je bila izdana sledeča izjava Nj. Vis.: »Ko odhajam iz Zagreba, ponasam s seboj vtise, ki se nikdar ne bodo izbrisali v moji duši. Te sijajne manifestacije vseh slojev našega ljudstva so pokazale, kako globoko v naših srcih temelji ideja našega narodnega ujedinjenja. O tem ni bilo niti za trenutek sumnje, niti sedaj, niti kdaj poprej. Posebno drago mi je, da je bil moj prihod povod temu, da se ta zavest v nas utrdi. S čvrstim zaupanjem gledam v bodočnost naše zemlje. S težkim srcem se ločim od dobrega hrvatskega ljudstva in dičnega glavnega mesta, belega Zagreba. Upam, da bom v kratkem spet mogel posetiti to lepo mesto.

LDU Zagreb, 26. junija. V zvezi s to izjavo najvišjega zadovoljstva Nj. Ves. je želel dati prestolonaslednik tudi izraza zahvale vsem osebam, ki so delovale za naše ujedinjenje, kakor tudi za sijajni sprejem v Zagrebu. Ker pa mu je žal nedostajalo časa, bo to storil, kakor hitro se vrne v Beograd.

LDU Zagreb, 26. junija. Regent Aleksander je poklonil hrvatski akademski menzi 5000 dinarjev, jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu 5000 din., sirotam mesta Zagreba pa 12.500 dinarjev.

LDU Zagreb, 26. junija. Službeni list »Narodne Novine« prinese v jutrajšnji številki službeni akt abolicije Nj. Vis. regenta.

Potovanje regenta po Sloveniji.

LDU Zagreb, 26. junija. Vse potovanje Nj. Vis. regenta Aleksandra iz Zagreba dalje je bil veličasten pohod v Slovenijo. Ob vsej progi se je zbralo silno mnogo naroda, ki je regenta pozdravljaj, mahajoč z robci in zastavicami, z zelenimi vejicami in cvetjem. Vse hiše ob železniški progi so bile divno okrašene z zastavicami in prepročami. Skozi manjše postaje je vozil vlak počasneje, ker se je povsod zbralo ogromno število naroda, ki je burno pozdravljaj regenta. On se je vsaki pot prikazal pri oknu svojega vagona in se pristrčno zahvalil. V Donjem Stenjevcu se je videl velik transparent z napisom: »Živio regent Aleksander!« Na vseh postajah je bila v velikem številu zbrana šolska mladina in veliko število kmetov iz okolice. Tvorica cementa v Bizeku je bila vrlo okusno okičena z zelenjem in velikim napisom: »Živio regent Aleksander!« Tudi tukaj se je zbrala velika množica naroda, zlasti tvorniških delavcev, ki je burno pozdravljaj regenta. Na postaji Podused je bil postavljen v zelenju slavolok. Šolska mladina pod vodstvom svojih učiteljev in mestnega župnika je stala ob postaji v špalirju, postaja sama pa je bila okičena z velikimi in malimi zastavami. Ko je vlak pripeljal v postajo, se je regent pokazal pri oknu, narod pa mu je priredil burne ovacije. Taki prizori so se ponavljali ves pot in je množica vlak povsod, ko je počasneje vozil skozi postaje, uprav obsula s cvetjem. Ko je vlak pripeljal na postajo Zaprešič, so se že iz daljave slišali zvoki godbe, ki je svirala narodne himne. Na kolodvoru se je zbrala ogromna množica naroda pod vodstvom svojih narodnega poslanca dr. Ante Pavelića, domačega župnika Stepinca in upravitelja Sribarja. Tam so bile uprav veličastne manifestacije. Ko je narod uzrl regenta, se je pomaknil do njega in ga obsul s cvetjem. Gdč. Peričeva je stopila pred regenta in ga pozdravila s svečano dobrodošlico ter mu izročila velik šopek. Ta prizor je bil zares diven, tako da je regent gospodično objel in poljubil. Nato je pred regenta stopil mestni načelnik (župan) Mrz-

ljak, ki je regenta pozdravil vrlo pristrčno in navdušeno. Regent je sedaj z vsemi izmenjal pozdrave in se pristrčno rokoval. Potem je stopil med narod, ki ga je obkrožil od vseh strani in ga obsul z dežjem cvetja. Tukaj je pred regenta stopil stari seljak Krkač s svojimi vnuki in ga s solzami v očeh pozdravil, rekoč, da je to najlepši dan njegovega življenja. Zopet so se ponavljale burne ovacije. Stopil je pred regenta tudi kmet Nikola Skledar in ga navdušeno pozdravil. Potem je šel regent skozi špalir mladine. Naposled se mu je dr. Ante Pavelić v imenu naroda pristrčno zahvalil za čast, ki jo je izkazal temu kraju. Sedaj je stopil pred regenta hrvatski ban dr. Matko Laginja in se mu z ginjenimi in pristrčnimi besedami zahvalil za vse in mu rekel, da so bili dnevi njegove prisotnosti v Hrvatski in Slavoniji, zlasti v Zagrebu, dnevi veselja in radosti, ki bodo ostali neizbrisni v srcih naroda. On pa naj bo uverjen, da so ti dnevi rodili ta sad, da bo dalje raslo, cvetelo in se krepilo narodno edinstvo. Potem mu je podal roko in vzkliknil: »Potujte srečno!« Enako se je regent poslovil od dr. Potočnjaka in vstopil v vlak. Nato so se zopet ponovile burne ovacije. Ob vsej poti so bili tudi najmanjši kraji veličastno okrašeni. Narod je pristrčno pozdravljaj svojega regenta. Do Zidanega mostu je spremil regenta šef zagrebskega redarstva dr. Zimmermann, ki se je tukaj poslovil od Nj. Visočanstva in vsega njegovega spremstva. Regent se je z besedami, polnimi hvale in pristrčnosti, zahvalil načelniku redarstva za njegovo veliko in požrtvovalno delo ob pripravah v Zagrebu ter mu ponovno izrazil svojo zadovoljnost.

Sprejem v Brežicah.

LDU Brežice, 26. junija. Skozi ponosen slavlak z napisom: »Slava Karagjorgjevičem!« je ob zvokih himne »Bože pravde« privozil ob 13. uri 38 minut dvorni vlak iz Zagreba na tukajšnji okusno in bogato z mlaji, girlandami in zastavami v državnih in narodnih barvah okrašeni kolodvor, na katerem se je bila zbrala nebrojna množica kmečkoga naroda iz vsega okraja in meščanov iz prijaznih Brežic, nadalje v spremstvu učiteljske šolske mladine, gasilci, duhovščina, civilni funkcionarji, Sokoli z zastavo. Prihod vlaka je pozdravljalo burno vzklikanje, ki se je še pomnožilo, ko je stopil regent, prijazno pozdravljajoč iz dvornega voza, prvič na osvobojena slovenska tla. Regenta je pozdravil gerent mesta Brežice, nakar se je prestolonaslednik nad vse prijazno razgovarjal z došlimi deputacijami, s kmečkimi župani in z zastopniki duhovščine. Hčerka okraj. zdravnik dr. Hudelista je s kratkim, pristrčnim nagovorom izročila regentu krasen šopek vrtnic; girjen je regent poljubil deklico v zahvalo. Ob burnem pozdravljanju je vlak odpeljal proti Krškemu.

Sprejem v Krškem.

LDU Krško, 26. junija. Na zelo okusno dekoriranem kolodvoru se je zbrala velika množica ljudi, šolska mladina in deputacije iz vsega okraja, kakor tudi krški Sokol z godbo, da pozdravi prvega svojega jugoslovenskega vladarja. Ob zvokih »Bože pravde« je regent izstopil iz vlaka. Po pozdravu okrajnega glavarja in zastopnika naroda ter staroste Sokola je mala deklica izročila regentu šopek cvetlic. Regent se je prijazno zahvalil za cvetje in poljubil darovateljico. Pozdravil je še regenta kot zastopnik ljudstva kmet domačin, ki je ginjen prosil regenta, naj bo vedno naklonjen kmečkemu stanu. Ob splošnem vzklikanju je regent nadaljeval vožnjo.

Sprejem v Rajhenburgu.

LDU Rajhenburg, 26. junija. Med pokanjem možnarjev se je ustavil dvorni vlak malo po dveh popoldne na tukajšnji okusno s cvetjem, zelenjem in zastavami okrašeni postaji. Potem ko je župan pozdravil regenta, mu je šolska deklica poklonila kito cvetja, za kar se je regent ginjen zahvalil in poljubil deklico. Prijazno se je regent razgovarjal z došlimi zastopniki ljudstva in z deputacijami priarstov tukajšnjega znanega samostana. Posebno zanimanje regenta je vzbudila skupina, predstavljajoča slovenskega kmeta z volom in konjem na Gosposvetskem kamnu. Med navdušenim vzklikanjem zbranih gasilcev, šolske mladine in druge množice je vlak po kratkem prestanku nadaljeval vožnjo.

Zgodovinska serenada prestolonasledniku.

Kaj takega Ljubljana še ni doživela, v preteklosti, kar je doživela zvečer dne 25. junija 1920. Doživela je zares slavnost; poklonil se je narod svojemu regentu s srcem in dušo in z ljubeznijo, toda navdušenje je večerna poklonitev še prekosila.

Na Aleksandrovi cesti se zbira narod za bakljado. Na cesti, katera nosi ime našega v boju z našimi narodnimi nasprotniki osivelega prvega političnega voditelja dr. Bleiweisa, so se zbrali desetisoči in

desettisoči naroda, da se poklonijo vladarju. Počasi se premika velikanski sprevod pred palačo deželne vlade. Pod zgodovinskim balkonom, raz katerega je odzdravljaj prestolonaslednik kraljevič regent popoldne navdušenim množicam, je rezerviran mali prostor za godbo. Narod prihaja in prihaja. Navdušeni živio-klici pretlesajo ozračje. Prestolonaslednik pride večkrat z ministri in z deželnim predsednikom dr. Brejcem na balkon in se ginjen zahvaljuje množicam, katere se v veličastnem sprevodu počasi pomikajo naprej. Manifestacija je tem veličastnejša, ker presega udeležba vse predstave in pričakovanja rediteljev. Policija, katera vrši službo rediteljstva ima težavno nalogo, katero izvršuje z največjim taktom pod vodstvom gospoda policijskega ravnatelja dr. Guština. Godbe: več jih je, svirajo navduševalne narodne koračnice. In sledi najslovesnejši trenutek: Prestolonaslednik da znamenje z roko, da hoče govoriti. Tisočera množica umolkne. S krepkim glasom, kateri se na obširnem trgu povsod dobro sliši, spregovori:

»Globoko ginjen se zahvaljujem za pristrčen sprejem, katerega mi je priredila Ljubljana, in izražam svojo toplo ljubezen za vse brate Slovence!«

Vladarjev govor so prekinili tako navdušeni živio-klici s ploskanjem, da tega ni mogoče opisati. Svoj pozdrav in zahvalo Slovincem je govoril prestolonaslednik Aleksander ob 10. uri 46 minut zvečer.

Po regentovem govoru se je v imenu vlade zahvalil minister saobračaja dr. A. Korošec za izredni pristrčni sprejem in veličastne manifestacije, s katerimi je prebivalstvo pozdravilo osvoboditelja. Nj. Visočanstvo, v katerega polagamo vsi Slovenci vse svoje nade.

Narod je z največjim navdušenjem spremljal govor ministra dr. Korošca, ki je stal vsem Slovincem na čelu v najhujšem boju za osvobojenje in ujedinenje troimenega naroda: Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Množice, ki so korakale v sprevodu, so pri deželni vladi zastajale in brez presledka vzklikale. Regent se je ponovno pokazal na balkonu in minister dr. Kukovec je ponovil regentovo zahvalo.

Polagoma se narod v sprevodu pomika naprej in pride do svojega prostora pod balkonom tudi godba dravske divizije, ki zasvira. Navdušenje je med množico vedno večje.

Ob 11. uri 20 minut sporoči zbranemu narodu dr. Brejc še enkrat pozdrav in zahvalo regenta vsem Slovincem.

Vojaška godba zasvira še eno koračnico in odkoraka. Ob 11. uri 25 minut ponoči se je slavlje zaključilo.

Ljubljana v praznični obleki.

Ljubljana se je oblekla v praznično obleko. Posebno lepo so okrašene ceste, po katerih se je premikal včeraj slavnostni izprevod.

Razkošno in sijajno je okrašen glavni kolodvor. Prostor pred peronom je posut z belim peskom in pregrnjen s preprogo.

Pročelje je okrašeno z zelenjem in s cveticami in z zastavami. Nad vse lepo je okrašen prostor pred glavnim kolodvorom. 12 mlajev ga krasi.

Cesto, katera vodi z Dunajske ceste na glavni kolodvor, so v nekaterih dneh lepo poravnali in uredili, kar pozdravlja ljubljansko občinstvo z velikim zadovoljstvom.

Tam, kjer se steka Cesta na glavni kolodvor v Dunajsko cesto, stojita na vsaki strani Ceste na glavni kolodvor po en mlaj, 2 mlaja stojita pred Zidarjevo hišo. Hiše na Dunajski cesti so vse zelo lepo okrašene z zelenjem in s cvetjem in z zastavicami. Posebno lepo je okrašena hiša Zadružne zveze: vsa se je oblekla v zelenje.

Prostor pred »Evropo« krasi 6 mlajev; posebno lep vtis napravljata mlaja, katera stojita pred Verovškom: okrašena sta z zelenjem in preoblečena s trakovi v narodnih barvah.

Pogled na Sodnijsko ulico je zelo diven: hiše so nad vse lepo okrašene. Na trgu kralja Petra je nad vse okusno okrašena sodnijska palača. Balkon je okrašen z dvoglavim belim orlom, cela palača je v zelenju. Tudi druge hiše na Trgu kralja Petra so nad vse elegantno in razkošno okrašene z zelenjem, s cveticami in s preprogami.

Pred pošto je prostor z mlaji prav lepo okrašen. Posebno lep je pogled na tisti prostor, kjer so pozdravili regenta pevci: 12 mlajev ga obdaja.

Pri Beethovnovi ulici stojita dva mlaja; palače, katere leže ob Aleksandrovi cesti, so nad vse krasno okrašene.

Pred Narodnim domom, ki je nad vse okusno okrašen, stoji v obliki polkroga na vsaki strani glavnega vhoda po troje mlajev.

Na Bleiweisovi cesti so vile in hiše lepo okinčane; pred vsam prvači tam lepo

v zelenje oblečena palača kr. policijskega ravnateljstva.

Pred palačo deželne vlade za Slovenijo je okrašen prostor s štirimi mlaji ob vsalem vogalu palače, hiše, katere stoji nasproti palači, v kateri stanuje regent, so zelo razkošno okrašene z zelenjem in s preprogami.

Vse hiše v Ljubljani so se praznično oblekle. Stara palača: naš častiti rotovž je kon je okrašen s simbolično črko A in s krono; balkon je ves v rožah.

Tramvajevci so vozove, zelo okusno krasili z zelenjem; lastniki stojnic na Vodnikovem trgu so svoje stojnice okrasili z zelenjem.

Razsvetljava.

Ljubljana je bila sinoči regentu Aleksandru na čast sijajno razsvetljena. Ne samo, da so žarele obločnice, na katere smo že ljubljanci malone pozabili, tudi drugače je prestolica Slovenije v luči, katera je spremenila noč v beli dan, slavila svojega narodnega vladarja prvič v svoji sredi.

Po mestu korakajo desetisoči in desetisoči: vse je navdušeno, množice prepevajo narodne himne.

Razsvetljava je krasna: ni hiše v Ljubljani, katera bi ne bila razsvetljena. Nad vse lepo so bile razsvetljene mestne hiše. Na Mestnem domu se je žaril v žarnicah napis »Slava Aleksandru!«; naš častiljivi rotovž je bil tudi krasno razsvetljen: črka »A« s krono. Ves v žarnicah se je lesketal licej.

Nad vse lepo je bila z električnimi žarnicami razsvetljena poštna palača: od vrhu kupole do tal ob fasadi so žarele žarnice.

Nad 800 žarnic je razsvetljevalo juistično palačo. Dalje je bil zelo lep pogled na Marijin trg; očetje frančiškani so razsvetlili okna s transparenti v narodnih barvah; tudi Frischova hiša je bila tako razsvetljena.

Zelo lepo je bil razsvetljen tudi Union: z električnimi žarnicami razsvetljena slika princa regenta Aleksandra je tvorila središče razsvetljavi.

Obe kraljevski gledališči: operno in dramatično, sta se odeli v bajno razsvetljavo električnih žarnic.

Nad vse lepo je bila razsvetljena Jugoslovenska tiskarna, zelo lepo je bil po dolgih letih razsvetljen zopet most Zmajev.

Zelo veliko trgovcev je razsvetlilo svoje izlozbe; najlepše, naravnost impozantne so bile razsvetljene izlozbe »Svetla« in Skaberne na Glavnem trgu. Jugoslovenska knjigarna Pred škofijo, Gričar in Mejač v Prešernovi ulici in veliko trgovin, katerih vseh ne moremo navesti zaradi pomanjkanja prostora.

Rusija.

Ljenin o položaju.

LDU Pariz, 26. junija. (DKU) V pogovoru z zastopnikom lista »Manchester Guardian«, je izjavil Ljenin o mednarodnem položaju: Bil je že trenutek, v katerem bi se bile evropske države lahko združile v močen blok proti boljševikom, pa evropske države tega trenutka niso izrabile. Sedaj za to ne bodo imele več prilike. Sovjetska Rusija razpolaga nad vsemi bistvenimi sirovinami in ji ni treba veliko več uvažati. Če bi bili kmetje edini, bi lahko zrušili sovjetsko Rusijo. Toda kmetje so razdeljeni v geografičnem oziru, kakor tudi glede njihovih interesov.

Mažarska.

Vlada odstopi.

LDU Budimpešta, 26. junija. (DKU) Včeraj opoldne se je sestal ministrski svet pod predsedstvom ministrskega predsednika Simonyi-Semadama. Seja je trajala s kratkimi presledki vred do 21. Pri zadnjem posvetovanju ministrskega sveta so se reševale meritorične zadeve. Danes opoldne se sestane ministrski svet zadnjikrat. Ob tej priliki bo podala vlada formalno svojo ostavko. Ministrski predsednik Simonyi-Semadam bo najbrže še v teku današnjega dne predložil državnemu upravitelju Horthyju ostavko celokupnega kabineta. V krogih obeh strank vlade, tako v krščansko-nacionalni stranki, kakor tudi v stranki malih poljedelcev vlada pričanje, da morata obe dve stranki tudi vnaprej delovati združeni v en blok. Oba tabora želita, naj bi se sestavila taka vlada, ki bi si mogla zagotoviti sodelovanje obeh strank vlade.

Dnevne novice.

— Odlikovanja. Pred sinočnjim dnevem je regent Aleksander podelil knežofu dr. Ant. Bon. Jegliču in deželnemu predsedniku dr. Janku Brejcu red sv. Save I. razreda.

— Pozdrav belgrajskih Slovencev. V duhu z vami vaši sodištji tisočletnega rodstva in tisočletnih sanj našega naroda,

pošiljamo iz osrčja svobodne in zedinjene domovine udane pozdrave našemu kralju Matjažu in njegovi vojski. Belgrajski Slovenci.

— Umrli je Matevž Repnik, posestnik v Rudniku pri Kamniku. Bil je skrben oče, marljiv in delaven gospodar. Priporoča se v molitev in blag spomin.

— Občinstvo se uradno opozarja, da morajo biti vsi potni listi in legitimacije za potovanje v tujino opremljeni s fotografijami in da se bodo dajala visa samo na tako opremljene listine.

— Ukradeni nemški akti. Iz Velikovca nam brzojavljajo: V pisarni »National-politischer Ausschuss« v St. Vidu ob Glini so bili ukradeni vsi važni akti, ki se tičejo agitacije v pasu A.

— Teharje. Dne 13. t. m. se je vršila pri nas sijajna manifestacija tukajšnjega Orla. Dasi je deževalo cel teden, je v nedeljo prenehalo in omogočilo slavnost. Po dohodu jutranjih vlakov se je vil veličasten sprevod iz Celja s številno konjenico in izvrstno godbo Z. J. Z. iz Ljubljane na četu, nato pa ponosnega koraka lepo število od vseh strani došlih bratov in sestic proti dični vasi. Po kratkem pozdravu na novem mostu, kjer je stal krasen slavalok, je sprevod odkorakal v župno cerkev, kjer je celjski g. opat Ogradi blagoslovil novo umetniško zastavo teharskega Orla, delo šolskih sester v Mariboru. Po navdušenem govoru g. župnika Gomilšiča in po sv. maši se je razvil manifestacijski obhod po vasi na telovadišče. Tu je član domačega odseka otvoril tabor. Ko je med drugim pozdravil 600 let staro zastavo znanega boritelja plemenitih Teharčanov s celjskimi grofi, Mlinarjevega Janeza, so zadoneli navdušeni živio-klici. Po jednatem govoru g. prof. dr. Puntarja se je dopoldanska slavnost zaključila. Popoldne ob 15. uri se je vršila izborna uspešna javna telovadba. Ljudstvo je z odobravanjem opazovalo lepe gibe telovadcev. Zadovoljno je odhitelo na svoje domove in ponosno glas o dobro uspešni prireditvi daleč nakoli. Teharski in ž njim drugi orlovski odseki so pokazali svoje vztrajno delo ter utrdili s tem naše stališče. — Da je prireditev tako izborna uspešna, gre zahvala vsem došlim telovadcem, posebno pa prvovistni godbi Z. J. Z. iz Ljubljane pod spretnim vodstvom njenega kapelnika g. Arnolda Vlasaka, ki je izvršila poverjeno ji nalogo kar najvestneje. — Teharski orlovski tabor bo ostal vsem v trajnem spominu ter bo vzpodbuda našemu bodočemu delovanju. Glejmo, da ustvarimo še več enakih manifestacij našega Orla! — Bog živi!

— Ptuj. Od okrajnega glavarstva v Ptuj so bili v zadnjem času radi veriženja oziroma navijanja cen oziroma tihotapstva s pravomocnimi razsodbami obsojeni: Ivan Poplatnik, Vel. Nedelja, na 20 tisoč kron denarne globe in 3 mesece zapore, Franc Schütz, trgovec, Senarsko, na 15.000 K, 1 mesec zapore in zaplembo enega vagona soli, Franc Antolič, trgovec, Polanci, na 3000 K in 14 dni zapore, Franc Munda, posestnik, Malaves-Bratonečice, na 2000 K in 14 dni zapore, Alojz Munda, posestniški sin, Malaves-Bratonečice, na 2000 K in 14 dni zapore, Franc Poplatnik, trgovski pomočnik, Ormož, na 2000 K in 14 dni zapore, Ivan Veselič, trgovec, Ormož, na 5000 K in 14 dni zapore, Jos. Stern, trgovec, Varaždin, na 3000 kron, 14 dni zapore in zaplembo 810 kg sladkorja, Rudolf Toplak, trgovec, Polanci, na 100 K denarne globe, Franc Repič, Sakušak, na 5000 K in 14 dni zapore, Fr. Braček, posestniški sin, Hvaletic, na 1000 K in 14 dni zapore, Adoľf Lebič, Rogatec, na 14 dni zapore, Franc Merc, trgovec, Breg pri Ptuj, 1000 K, tri dni zapore in zaplembo apna, Oskar Moses, trgovec, Breg pri Ptuj, na 500 K, 5 dni zapore in zaplembo bučnic, Anton Sugman, pek, Sv. Marjeta, na 600 K, 10 dni zapore in zaplembo kruha, Alojz Druzovič, Dragovič, na 600 K in 14 dni zapore (kazen milostnim potom znižana na polovico), Rafael Zimic, begunec, Strnišče, na 500 K, 5 dni zapore in zaplembo različnega blaga, Matija Praprotnik, trgovec, Središče, na 500 K in 7 dni zapore (zaporna kazen milostnim potom znižana na 3 dni), Anton Matjašič, Oblaček-Sakušak, na 300 K, 14 dni zapore in zaplembo 1 konja, Fr. Braček, Hvaletic, na 1000 K in 14 dni zapore, Emerik Pozzo, begunec, Strnišče, radi zlorabe ubožne akcije, na mesec dni zapore (milostnim potom znižana na 15 dni zapore).

— Gospodarska banka v Ljubljani. Izredni občni zbor Gospodarske banke bo dne 9. julija 1920, ob desetih v srebrni dvorani hotela »Union« v Ljubljani z dnevnim redom: 1. Zvišba delniške glavnice do 8 milijonov kron z izdajo nadaljnjih 10.000 delnic po 400 K nominalne vrednosti. — 2. Sklepanje o povišbi delniške glavnice do 50 milijonov kron. — 3. Izpreremba pravil. — 4. Slučajnosti. — Občnega zbora se smejo udeležiti oni delničarji, ki so položili pri Gospodarski banki v Ljubljani osem dni pred zborovanjem vsaj pet delnic, oziroma začasnop potrdilo za pet delnic.

— Vpisovanje v pripravljalni razred in letnik dvorazredne trgovske šole s pravico javnosti v Mariboru bo 6., 7. in 8. julija t. l. od 9. do 12. ure. V pripravljalni razred se sprejemajo le učenci, ki so dovršili šesti razred ali oddelke ljudske šole ali 2. razred srednje šole ali 1. razred triletno oziroma 2. razred štiriletno meščanske šole in so stari vsaj 13 let. Za pripravljalni razred ni sprejemnih izpitov. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili 4. razred srednje šole ali popolno meščansko šolo ali pripravljalni razred dvorazredne trgovske šole in so stari vsaj 14 let. Za to ni sprejemnega izpita. Poleg teh se sprejemajo v prvi letnik tudi tisti učenci in učenke, ki so dobili v 4. razredu srednje šole v napredku drugi red, ali tisti, ki so dovršili 3. razred srednje šole ali 8. razred ljudske šole ali predzadnji razred meščanske šole, ako so stari vsaj 14 let in napravijo sprejemni izpit iz slovenščine, nemščine, računstva, geometrije, prirodoznanja, zemljepisja in prirodoznanja. Pri izkušnjih se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu. Sprejemni izpiti se vrše začetkom šolskega leta. Vpisovanje v drugi letnik bo 5. julija od 9. do 12. ure in začetkom šolskega leta. Vstopnina je 10 kron, prispevek za učila pa 20 K. K vpisovanju je prinesiti krstni list in zadnje šolsko spričevalo. Vpisuje se lahko tudi pismenim potom. Vsa nadaljnja pojasnila daje ravnateljstvo zavoda. — Ravnateljstvo.

— Uvažanje blaga v obmejni pas. Uvažanje predmetov, omenjenih v § 3. pravilnika z dne 16. maja 1920 pod št. 238 Ur. l., iz drugih krajev naše države v 15-kilometerski obmejni pas tostran demarkacijske črte je dovoljeno le z odpremnimi izkaznicami. Te izkaznice izdajajo oni mestni magistrati, oziroma okrajna glavarstva, iz katerih področja se blago izvažja, in sicer samo na podlagi potrditve občinskih oblastev onih občin, v katero se uvažja, da so dotični proizvodi tamkaj potrebni. Blago, ki se uvažja v ta pas brez odpremnih izkaznic, se konfiscira.

Ljubljanske novice.

— Iz S posebnim žigom v rdeči barvi se bodo žigosala v trajen spomin bivanja Nj. kr. Visokosti regenta Aleksandra v Ljubljani v ponedeljek 28. t. m. od polnoči do polnoči vsa pisma, dopisnice in razglednice, položene v nabiralnik glavne pošte v Prešernovi ulici. Opozorja se občinstvo, da je vstop v prostor za stranke dovoljen.

— Iz Posetnike koncerta Glasbene Matice na čast regentu v ponedeljek zvečer opozarjamo na strogi red glede vhoda in izhoda. Posetniki, ki imajo svoje sedeže na levi strani koncertne dvorane, bodisi v parterju, balkonu ali galeriji in stojišča, imajo določeni vstop izključno le pri unionskih vratih v Franciškanski ulici čez dvorišče. Posetniki pa, ki imajo svoje sedeže na desni strani koncertne dvorane v parterju, balkonu ali desni galeriji in stojišča na desni strani, pa imajo vstop izključno le pri severnih unionskih vratih iz Miklošičeve ceste po poti, katero bodo reditelji odkazali. Srednji glavni vhod naravnost iz Miklošičeve ceste v koncertno dvorano je določen samo za regenta in njegovo spremstvo. Občinstvo naj pravčasno pride v dvorano ob pol 9. uri, tako da bodo opravi pri garderobah ob triletni na devet že odpravljeni in da bo vladal pred prihodom regenta vzoren red.

— Iz Žrtve svojega poklica. Ko so včeraj dopoldne ognjegasi okraščevali sivolok pred Figovcem in obešali na njega narodni prapor z nadpisom SHS, se je odrgala vrh in je padel na tla gospod Franc Košiček, kateri se je močno poškodoval. Prvo zdravniško pomoč mu je podelil g. dr. Rus. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnišnico. Kakor smo se informirali, bo g. Košiček ozdravil.

— Iz Shod županov je zboroval včeraj dopoldne v Mestnem Domu. Na njem so izbrali deputacijo 15 županov, kateri se bodo danes poklonili prestolonasledniku princu regentu Aleksandru. Deputacijo županov bo vodil g. župan Jožef Zirc kot predstojnik največje občine Smilhe—Stopiče.

— Iz Žepna tatvina. Gospodu železniškemu nadrevidentu je bila sinoči ukradena na Bleiweisovi cesti rumena denarnica, v kateri je imel 2800 kron denarja in dokumente. V gneči se mu je približala neka ženska, katera ga je najbrž okradla. Ravno v teh dneh narodnega oduševljenja naj ljudje pazijo na svojo lastnino, kar velja za vse.

— Iz Umrli so v Ljubljani: Marija Kuhar, žena gostilničarja, 39 let. — Franciška Nartnik, delavčeva žena, 39 let. — Barbara Meze, mestna uboga, 65 let. — Valentin Butala, sirota, 3 leta. — Jožefa Klemetič, hči strežnice, 4 leta. — Mihael Premk, tov. livar, 69 let. — Helena Habjan, gostilničarka, 45 let. — Adolf Lukan, nadsprevodnik v pok. in posestnik, 70 let. — Marija Železnik, zasebnica, 60 let. — Marko Volaj, premogar, 29 let. — Zofija Jeršin, rejenka, 2 meseca. — Vladimir Ri-

felj, sin poštnega asistenta, 19 mesecev. — Marija Jeglič, hči posestnice, 17 let. — Anton Bizjak, nadsprevodnik in posestnik, 48 let. — Neža Drogenik, služkinja, 47 let. — Andrej Goričnik, invalid, 36 let. — Alojz Seliškar, višji sodni svetnik, 53 let. — Jakob Lukan, čevljar, 62 let. — Franciška Blažina, žena žel. sklad. delavca, 29 let. — Helena Fischer, zasebnica, 39 let.

Turistika in sport.

Nogometna tekma Hašk: »Ilirija se začne ob 18. uri, ker bo Nj. kr. Vis. princ regent Aleksander tekmo posetil.

Vlad, svet, Ivan Šubic:

Državna obrtna šola in tehniška fakulteta.

(Dalje.)

Poleg teh zmot, ki izvirajo, recimo milo, iz nepoznanja organizacije in razmer, moram pibiti še nekatere druge nedostatke v predlogih g. dekana, nedostatke, ki so toliko, da jih mora vsak šolnik odločno odkloniti. Člankar nasvetuje, da se izprazni fizikalni kabinet in da se fizikalni aparati prenese na koridor. Ta koridor vodi do dveh učnih sob in do enega prof. kabineta, do stranišča dotičnega trakta, do ravnateljevega stanovanja in do podstrešja. Po tem koridoru je torej živahen promet; ob pričetku in koncu pouka, ob odmorih koncem vsake ure vrve učenci po tem koridoru, hodijo po njem na stranišče itd. In tu naj se postavi fizikalna zbirka, tu naj deluje profesor fizike, tu naj sestavlja in pripravlja eksperimente itd. Koridor ni zadostno kurjen, temveč le temperiran do 13° C, ima le malo razsvetljave, nikake vode, ne plina, ne elektrike. Kdo naj bode odgovoren za inventar itd. Predlog g. dekana, da naj se napravijo ob koncih koridora dve vrati, bi na teh razmerah ničesar ne izpremenil, ker bi morala biti vrata itak vedno odprta. Predlog vsebuje torej popolno omalovaževanje fizikalnega pouka in če ga absolutno odklanjam, storim le to, kar bi storil vsak ravnatelj na mojem ali enakem mestu.

Na isti koridorski trakt v II. nadstropju z enakimi nedostatki, kakršne sem našel pri projektiranem fizikalnem »kabinetu«, hoče g. dekan spraviti tudi vse druge zbirke zavoda, ki so doslej spravljene v dveh dvoranah. Obrtna šola opereirajo pri pouku z zbirkami, modeli itd. v veliko večjem obsegu, kakor drugi učni zavodi. Državna obrtna šola ima stavbno, mehanično - tehnično, elektrotehnično in tehnološko zbirko, nadalje zbirko mavčnih modelov, zbirko učil za prostoročno, geometrijsko in projekcijsko risanje, kulturno-historično zbirko domače industrijske umetnosti in velike zbirke šolskih izdelkov v železju, lesu in kamenju. Vse te zbirke, ki so tako različnega značaja, namerava g. dekan postaviti na omenjeni del koridora. Da je tam ne glede na ohranitev, snazanje, sistematično ureditev in varnost vsaka smotrna poraba predmetov izključena, je očitno. Naložiti bi morali objekte kakor drva v drvarnici eden vrh drugega, da jih silačimo v dotični prostor. Predlog kaže, da ni g. dekan prav nič poučen o obsebnosti in pomenu naših zbirk. Če zahteva ravnateljstvo, da ostane vsaj dve sobi za zbirke, je to želja, ki je vsekakor do skrajnosti skromna.

G. dekan odreja drž. obrtni šoli tudi pravico do dveh risalnic. Risanje se goji na obrtnih učiliščih v jako velikem obsegu. Kjer je le mogoče, se riše v razrednih učilnicah, v vseh primerih pa to ni mogoče. Spominjam le na detajliranje stavbnih in strojnih načrtov, mizarskih predmetov in za risanje akta. Če se nam vzamejo po predlogu člankarja risavnice, ni mogoče več izvrševati učnega načrta, ni mogoče učencem podati tega, kar praksa zahteva od njih. Če nimamo risalnih dvoran, potem je najbolje, da zapremo obrtno šolo.

G. dekan predlaga nadalje, da naj se postavi nekaj novih sten v večjih učilnicah, s čimur bi se pridobilo pet novih učnih sob; previdno pa zamolči občinstvu, da ima ta predlog obenem za predpogoj odpravo vseh šolskih garderob. O pomenu garderob za zavode, ki imajo po 8 ur šole na dan, tu ne bomo govorili. Važno je in zdravstveno korist garderob pozna vsak šolnik in vse moderne šole jih imajo. Na drž. obrtni šoli so pa tudi zategadelj nujno potrebne, ker je poslopje vsled vojnih dogodkov znano tisočerm ljudem. Tatovi se porajajo neprestano v poslopju in varno je samo to, kar je zaklenjeno. Če poderemo garderobe, ne more nihče prevzeti jamstva za obleko učencev; ukinjenje garderob bi sploh pomenilo velik korak nazaj, a mi živimo zato, da delamo korake naprej. G. dekan s takimi načrti vnovič dokazuje, da se drži principa: Za obrtno šolo je vse dobro!

Tudi mnenju g. dekana o velikosti šolskih sob ne more noben poznavatelj

obrtnega šolstva pritrditi. Ali je bil član, kar že kdaj navzoč pri risanju detajlov, ko učenci rišejo na deskah 2-5 m in več dolgih in primerno širokih? Če torej pravi, da gre v eno sobo pri predavanju na tehniko okoli 150 oseb, naj tedaj napravi račun, koliko učencev obrtne šole ima v isti sobi prostora, ko rabijo deske označenih dimenzij. Država ni zahtevala od mestne občine velikih šolskih sob brez vzroka, ampak zato, ker je bila tedanja naučna uprava na višku in je poznala istinite potrebe modernega obrtnega šolstva.

Omenim naj še predloga g. dekana, da bi se tudi naše kleti, ki so visoke, svetle in zračne, lahko porabile za elektrotehnični oddelek. Tu se zopet ni »formiral«, v kake namene so bile kleti zgrajene v sedanji obliki. V teh kletih se vrše namreč praktične vaje za stavbno rokodelsko šolo. Zidarji se vadijo v betonskih delih, v fasadiranju itd., tesarji v izdelovanju nepoznanih jim strešnih in drugih konstrukcij. Istina je, da se letos ti prostori niso porabili, ker ni bilo mogoče dobiti stavbnega materiala. Drugo leto se pa v teh kletih pač začne zopet redni pouk in ne bodo na razpolaganje.

Dr. Fr. Stelè in Fr. Terseglav:

„Sveta Rusija“.

(Dalje.)

Danes polaga o vse nade na cerkveni zbor; pa tudi tu so naleteli na veličanske težave; pojavil se je precej problem, ki ima navidezno podlago v zgodovini cerkve; v stari cerkvi so namreč lajki res imeli velik vpliv na cerkvene zadeve, ker so bili takrat res ozko zvezani s cerkvenim hierarhičnim učitelstvom, sedaj pa skušajo pravoslavni krogi smatrati takratne razmere kot absolutno normo za notranje cerkveno življenje; in celo nekateri bogoslovci-duhovniki zagovarjajo tezo, da so lajki popolnoma enakopraven in enakovreden faktor skupno s hierarhičnim učitelstvom v cerkvi celo v dogmatično npravnih zadevah, na vsak način pa v disciplinarno administrativnih. Za enkrat se je ruskemu episkopatu sicer posrečilo ohraniti hranjenje božjega razodetja za se oziroma za patriarha, toda to je le kompromis, v resnici pa bo ta konflikt ostal v pravoslavni cerkvi latenten.

Pred rusko cerkvijo stoji danes problem: ali se katolicizirati ali pa poprotestantiti. In če hočemo ohraniti krščanske principe v življenju, moramo vsi katoliki skrbeti za to, da pravoslavje ne pojde po drugi poti. Kolikor je Andrej Ufinski, prvi glasnik reforme ruske cerkve, tudi idealen in resnično krščansko navdahnjen, je vendar ravno njegova ideja, ki krije v sebi marsikaj, kar bi moglo pravoslavno cerkev spraviti na pot protestantizma. Tako si on n. pr. reformo predstavlja ne od zgornj navzdol, ampak od zgoraj navzgor. Po njem se ima reforma izvršiti iz župnije in ravno iz njenega lajškega dela. Seveda je pri danih razmerah to stremljenje razumljivo; on namreč pravoslavnemu duhovnu v ruski vaši ne zaupa, da bi bil v stanu biti centrum oživljajoče cerkvene reforme.

Cerkveno in versko življenje v Rusiji.

1.

Naj za začetek navedem znano misel Vladimira Solovjova, da sta katoliška in vzhodna cerkev le dve polovici resnične Kristusove cerkve. Idealno vzete se prav lepo druga drugo izpopolnjujeta in je njihov razkol bistveno nekaj nasprotnega istinitemu krščanstvu.

Ko je imel Terseglav v Čeljabinsku predavanje o zblizanju obeh krščanskih cerkv, ga je pravoslavna duhovščina vprašala, kje pravzaprav je istinita cerkev, kajti dveh resnic ne more biti. Neki pop ga je celo obdolžil, da je privrženec humanista Pomponatija (kar je filozofsko resnično, more biti versko neresnično in narobe). Na ta vprašanja in očitke je odgovoril Terseglav sledeče:

»Istinita cerkev so vsi, ki v dobri veri verujejo v krščansko resnico, naj so že potem brez lastne krivde člani te ali one krščanske cerkve, kajti oni spadajo k »anima ecclesiae«; dočim »corpus ecclesiae« obsega vse, ki so tudi vidno po škofih v zvezi s centrom cerkve, sv. Petrom.« V tem smislu se vsi pravoslavni, ki žive v dobri veri, da je njihovo stališče pravilno, nahajajo v resnični zvezi s Kristusom; to velja za nje gotovo veliko bolj kot pa za one protestante, ki so odvrgli milostno zvezo po duhovščini in zakramentih. Bilo bi absurdno, ne priznati pravoslavni za resnične člene Krista, ko imajo vendar Evharistijo. Seveda je vidna zveza nekaj popolnejšega. Delajmo v prvi vrsti, da odstranimo obojestranske predsodke; združenje, po katerem hrepenje vsi najboljši elementi obeh cerkv, mora potem samo po sebi priti.

Kar se tiče današnjih ruskih cerkvenih razmer, moram priznati, da so precej žalostne. Toda kakor smo že večkrat omenili, je revolucija osvobodila tudi cerkvene sile, ki stoje zdaj pred važnimi nalogi in razmišljajo o tem, kako bi za na-

prej samostojno brez kontrole državne oblasti organizirale cerkveno in versko življenje svoje cerkve. V mnogem oziiru se sadovi že polagoma pokazujejo. Cerkev začneja misliti o vpeljavi verskih principov v javno življenje, pri čemer se z nujnostjo ozira na katoliško cerkev, katere javno delovanje in čudovita organizacija, celo njenim nasprotnikom imponirata. Vendar pa živi danes ruska cerkev še pretežno pod moro, ki je ležala nad njo skozi stoletja in stoletja; dedščina cazaropazma še dolgo ne bo premagana. Ruska cerkev je stala namreč toku javnega življenja popolnoma pasivno nasproti; krivično pa bi bilo za to brezdelavnost dožiti v prvi vrsti škofo in duhovništvo. Pomislimo samo, da carizem absolutno ni dovolil politične, socialne in karitativne delavnosti duhovništva; nad škofi je vedno visela carska palica. Nedvomno je bilo pri njih dosti dobre volje; mnogo jih je za svojo predrznost, da so si upali dvigniti svoj glas, zaprtih v samostan. Državno kontrolirana vzgoja ruske duhovščine je bila pod vsako kritiko; duhovnik ni imel niti zadostne izobrazbe niti materialne možnosti (ogromna družina in zelo malenkostni dohodki), da bi se posvetil svojemu vzvišenemu stanu. Ni čuda torej, da si ni mogel pridobiti naklonjenosti narodove in da je živel pogosto kot sovražnik, nikomur potreben tujec med narodom. Na vaši, kjer sem sam bil pol leta, poznam slučaj, da farna cerkev, ki je bila 10 km od vasi oddaljena, ni igrala sploh nobene vloge v življenju vaščanov, obiskali so jo le enkrat na leto, ko opravijo takozvano spoved; ko je prišel duhovnik v vas, da opravi gotove konvencionalne pobožnosti po hišah, so mu nekateri zapirali vrata pred nosom ali se prerekali z njim za tistih par kopejek, ki so jih morali plačati. Vsi so enoglasno kazali na eno: Da se župnik briga edino za svojo rodbino, ne pa za cerkev, da molči le za denar, da ne kaže sploh nobene pobožnosti in bi bilo najbolje, da bi jih pustil same. Ob nedeljah so se zbirali pri moji gospodnji, ki je bila dobra pevka in dobro čitala cerkvenoslovanski jezik; ta jim je pela naprej celo mašo in opravljala tudi obrede pri mrličih; zato pa so jo vozili po 20 in še več kilometrov daleč in jo plačali prostovoljno boljše kot bi morali duhovnika. Dokaz, da ruski narod čuti živo potrebo po veri, da pa se je pri danih razmerah popolnoma odtujil cerkvi in njenim ustanovam.

(Dalje.)

Narodno gledališče.

Drama:

Nedelja, 27. jun.: »Ljubosumje«. A. iz. Ponedeljek, 28. junija: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Abon. izven.

Opera:

Nedelja, 27. junija: Slavnostna predstava o priliki poseta Nj. Vis. prestolonaslednika.

Ponedeljek, 28. junija: Zaprtó.

Torek, 29. junija: »Vesele žene v vind.

Prosveta.

pr Osnovni pojmi opisne geometrije, sestavljen Fran Jeran, prof. na drž. realki v Ljubljani. Cena z doklado vred 45 kron 60 vin. Založila Jugoslovanska knjigarna.

Prva slovenska knjiga opisne geometrije! Saj je pa tudi opisna geometrija (géométrie descriptive), komaj sto let stara, ena najmlajših ved. Njen duševni oče, Francoz Gaspard Monge (1746—1818), je prvi računsko metodo v geometriji nadomestil z risalno. Telesa nazorno in natančno narisati, da iz risbe posameš obliko in velikost, je bil njegov namen. Po prizadevanjih Desarguesa, Ponceleta, Pascala, Gergonneja, Steinerja in Standta, je opisana geometrija rodila celo novo, takozvano projektivno (sintetično) geometrijo, ki se je bistveno ločila od stare mereke, računske geometrije Enklida ter si skuša dandanes pridobiti še celo nadvlado nad njo. V dandanašnji izpopolnjeni obliki je postala opisna geometrija neuprno orodje vsakega tehnika, da tudi umetnika, katera služi kot obsežen in tehten jezik. — Prof. Jeran je prvi v imenovani knjigi postavil osnovne pojme v slovenskem jeziku, zato je moral pri tem svojem delu občutiti vso težo bremena, katera vsakega začetnika doleti. Ustvaril nam je predvsem popolnoma nove izraze, izkresal prikladno terminologijo. Njegova izumljivost in izvirnost je nadvse hvaljevredna in izkušnja nas bo preverila, da je imel srečno roko. Vso ogromno snov je spretno prespal ter v skladno celoto zlił. Že uvod v knjigo nas preseneti. Risalo orodje, njegaj popis, raba in shranitev mora vsakega začetnika zanimati, obenem pa nam namigal, da je v stvarni razlagi cele stvarine ubral edino pravo pot za začetnika: induktivno. Pogled, reši, napravi, izvrši, se neprestano glase povelja in pobude pisatelja na učenca. S pravokotno projekcijo začne logično nadaljuje a počevno ter jih v 3. in 5.

oddelu strne v primerno celoto. 6. do 9. odd. pogloblja v pravokotni projekciji. Zadnji 10. odd., ki je posebno dobro uspel obravnava stožkosečnice. Slike so vzorne in bogate, skoro vsaka stran krasi po ena, oprema času primerna.

Realcem, posebno iz 4. in 5. razreda bo vrlo dobrodošla, popolnoma zadošča potrebam realnih gimnazij, a tudi obiskovalcem obrtnih šol, še celo tehnikom bo dobro služila, da si poživijo in poglobijo nejasne pojme. In tako je prof. Jeran s

svojo knjigo položil en temeljni kamen na širši mladi tehniki nalik napisu na Platonovi akademiji: Noben nima vstopiti brez znanja opisne Geometrije na našo tehniko. Skratka, knjiga je uspela ter moremo pisatelju le — čestitati, — Dr. Simon Dolar.

Učenec in pomočnik se sprejmeta za mizarstvo obrt. Jakob Kregar, mizar, mojster, Vite marje 5 ev. 2.

Trpite na reumatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrnenje s pravim Fellerjevim Elza fluidom je takorekto dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 velik specialni steklenici 36 K.

Rabite mlo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza kroglice izvršujejo svojo dolžnost 6 štalič 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K. — Zelodec okrepujoča Švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omoč in poština posebi, a najceneje. Eugen V. Feller Stubica donja, Elzatr št. 134, Hr. vateko.

Več provizijskih pointikov sprejme takoj tovarna ke mičnih izdelkov. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod „TOVARNA 2492“.

Prodajam **motorno kolo** s priklapljenimi 7 konjskih moči v dobrem stanju. — Pavla Frano, Tovararška ulica 101. — Zelena jama Ljubljana.

Slamo — Skopnik, kupuje v večji množini veletrgovina s pivom, Peter Hartman v Ljubljani, Martnova cesta 28. 2508

Dr. Aloizij Juvan v Mariboru naznanja, da se nahaja njegova pisarna na Aleksandrovi cesti št. 18. I. nadstropje.

Hiša na Riedu se takoj proda. Sestoji iz kuhinje, veže in 7 sob, priprava za letovišarje, kakor tudi za obrtnika. Leži 10 minut od postaje Bied. Natančnejši podatki pri lastniku Ivan Jamar, Rečica 46., pošta Bied II. 2548

D mnikarska dela v hotelu Union se oddajo. Ponudbe s navedbo cen na uravo hotela Union do 8. junija 1920.

Namizno olje na debelo vedno 5—10% ceneje kot drugod. Stalno skladišče v Zagrebu. Cenjene naročbe vedno naravnost pri producentu VLADIMIR JALIČ, ZAGREB, PANTOV. ČAK 11. 2346

STAMPILJE iz kavčuka **CIRIL SITAR** LJUBLJANA Sv. Petra cesta 15

Ivan Dogan zaloga pohištva Ljubljana, Dunajska c. 17.

Šajkače (čepice) za častnike, orožnike in uradništvo se dobivajo zopet pri **Ludovik Roj**, krznar, Ljubljana, Gradišče 7. 2429

Filip Pristou prvovrstni specialni atelije za črkoslikarstvo. Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 1 (Hotel Malič).

Prva kranjska vrvarna **Ivan N. Adamič, Ljubljana**

prilagoča vse vrvarske izdelke, kakor štrange, oglavij, štrake za perilo, vrvi za seno in transmisije, špaga vsake debelosti, dreto, gurto, navadne in za transmisije, mušne mreže za konje itd. po najnižjih cenah. — Sprejemem vsa v mojo stroko spadajoča dela točno in solidno.

Lastni izdelki! Točna postrežba!

Gramofone, godbene avtomate **A. Rasberger, Ljubljana** Sodna ulica št. 5. Plošče, igle in vse potrebšline. — Delavnica za popravila.

Naročajte „Slovenca“!

Elektrotehnično podjetje **Saks & Tratnik** Ljubljana Telef. 443 Sv. Petra cesta Inštalacije, zaloga materiala svetil, žarnic i. t. d.

Marmor za oprave iz Belgije ravno došel in iz Italije v vseh vrstah vedno v zalogi. — Splošni kamnoseški in monumentalni proizvodi vseh vrst. — Apno v lastnem kamnolomu. — **Alojzij Vodnik** kamnoseška industrija, Ljubljana.

Avgust Agnola trgovina stekla in porcelana. Ljubljana, Dunajska cesta št. 11.

H. Suttner Razpošiljalna ur, zlatnine in imetnik Henri Maire srebrnine ter raznovrstnih Ljubljana, Mestni trg. drugih porabnih predmetov.

Fotografski umetni zavod **AVGUST BERTHOLD** Ljubljana Sodna ulica 13 Izvršuje prvovrstna fotografska dela. — Elegančna izvršba. Solidne cene.

„IMPERIAL“ najnovejši in najpriljubnejši pisalni stroj sedanosti. Izvrsten predvojni angleški material. Pisava krasna, zelo priporočen, uporaba neoporečna, cena zmerna. **Franc Bar**, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5. Telefon št. 428.

Anton Kunstek trgovina z usnjem in s čevljarскими potrebščinami. Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 4.

Teodor Korn se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in ceno. **Ljubljana, Poljanska cesta 8** Podružnica v Trstu Via Miramare št. 65, ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Mariborska eskomptna banka.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Redni občni zbor dne 31. majnika 1920 je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 na 10 milijonov kron ter pooblastil upravni svet izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400.— nominale pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opsijska pravica na ta način, da pripadeta na pet starih delnic dve novi delnici po kurzu K 700.—.

Za izvrševanje opsijske pravice je treba deponirati delnice pri centrali v Mariboru, ali pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu.

2. Ostalih 4000 delnic se prepusti po kurzu K 850.— novim delničarjem

3. Delnice participirajo na čistem dobičku banke od 1. julija 1920.

4. Kurzni dobiček po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu skladu.

5. Kupnino je pri prijavi polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 30. junija 1920.

6. Prijavi se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu ali pismeno s priloženo tiskovino v času od 1. do vštetega 30. junija 1920.

7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

Upravni svet Mariborske eskomptne banke.

Najstarejša juvelirska in zlatarska tvrdka

Lud. Černe

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Domača tvrdka.

Solidne cene.

Velika izbira izgotovljenih obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. Zaloga vsakovrstnega blaga za moške obleke, poravnike in suknje. Pravkar došla vata za krojače v kosih in na metre.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Najnovejši kroji.

Točna postrežba.

Prodaja se nekaj prvovrstnih generalno popravljenih

AVTOMOBILOV

„FIAT“ brek 20—24 HP za 12 oseb s šestimi novimi obroči z zelo varčno porabo bencina, pripraven za kopališčno in poštno zvezo. — „STOEWER“ popolnoma novo opremljen luksurijsni avtomobil, 22 HP s sedeži, novo usnjato prevleko, novimi obroči, generatorjem „Autofox“. — „PRAGA“ 28—30 HP luksurijsni avtomobil z 4 sedeži, 2 rezervna sedeža, dobri obroči, z električno „Bosch“ razsvetljavo, usnjato prevleko itd. Cenjena naročila na HANS KERKOWIUS, Gradec Joanneumring 20.

Priporočamo

Kolinsko Ravino primes

Kolinska tovarna, Ljubljana.

Priložnostni nakup.

Vsled opustitve prvovrstne modne trgovine se za primerno ceno prodajo ostali predmeti, velika ogledala, izložbena oprava, dekoracijski predmeti, vošč. punčke v izvorni velikosti, itd. ter moderna popolna oprava za trgovino. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak, Ljublj., Cankar n. 5.

Dobava in polaganje parketov

in vsa druga v to stroko spadajoča dela sprejema po najnižjih dnevnih cenah tu kakor tudi na deželi **ANTON BOKAL, Ljubljana, Šlomškova ulica št. 19** (nasproti Mestne elektrarne).

Prodaja lesa

Na veleposestvu graščine Mokrice na Dolenjskem se bode dne 20. julija 1920 ofertnim potom prodalo ca 1000 m³ bukovega in ca 1800 do 2000 m³ smrekovega in meševitega stavbnega lesa. Ta množina lesa se bode prodala kot stoječi les v gozdu. Oferte z vadjem 10% od ponudene cene je do 20. julija 1920, 12. ure opoldne položiti na podpisano upraviteljstvo, ki tozadevno daje tudi vsa pojasnila. Državno upraviteljstvo graščine Mokrice, pošta Jesenice Dolenjske. 2554

Sprejememo o službo

skladiščnika, fakturista in uradnika

za delavski urad, kateri so v železniški stroki večji in dobro izurjeni. Ponudbe na: **Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.**

R. Ranzinger

Ljubljana, Cesta na juž. žel. 7-9.

Spedicija, podjetje za prevažanje pohaštva, skladišče, podjetje za prevažanje blaga južne železnice.

BENCIN

in vse avtomobilne potrebščine s skladišča

J. GOREC, Ljubljana.**Išče se gospica za poučevanje hrvaščine in nemščine**

k gospodi na deželo. Prednost imajo gospice iz dobre hiše in z večjo naobrazbo. Dopisi s spričevali in sliko na R. pl. KODOLIC, Leibnitz, Schloss Fünfturm.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Pozor mizarji!

Orehovo lužilo (nuspajc) razpošilja v steklenicah a 2, 3, 4, 5, do 10 kg po povzetju, 20 K za kg **Avust HABIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 42.**

Bencin 725/740

v železnih sodih po 400 kg po ceni K 39.— za kg
Iz Ljubljane prispe v približno 14 dneh.

Naročila prevzame:

„PROMET“ tehnično-industrijsko podjetje d. z o. z.
Ljubljana, Gradišče št. 9.

Ustanovljeno 1903. Stampilje

iz kavečuka in kovin

Katalog franko

Pečati
Šablone
Klišeji za tisk
Vzvodne tiskalnice

Modeli za predtiskanje perila itd.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.**ANTON ČERNE**

graveur

Ljubljana, Dvorni trg 1

Oglje iz trdega lesa

Rabi se ga večja množina. — Ponudbe na upraviteljstvo Slovenca, pod »Oglje 322/2535«.

Otvori se v Dolah ob Vrbskem jezeru kopališče Čuček-Hugelman

dne 1. julija, letos prvič po petih letih.

Hotel ima na razpolago 30 krasno opremljenih sob, posebej restavracijo, obširno stekleno verando, veliko kopališče s 50 kabinami in lepo urejen park.

Kuhinja izborna in se bodo točila najboljše štajerske ljutomerske vina.

Prijava na naslov:

Čuček-Hugelman, Dole, pošta Otok ob Vrbskem jezeru, postaja Vetrinje, Koroško.

2540

Stara domača tvrdka

Franc Stupica v Ljubljani, Gosposvetska (Marije Terezije) cesta številka 1.

priporoča vso železnino, železne blagajne in poljedelske stroje po zmernih cenah.

Pozor! Avtomobilisti Pozor!

Kdor se hoče dobro in poceni voziti, naj se obrne v Šelenburgovo ulico št. 6, k **Fran Florjanciču.**

Menjalnica

Slov. eskomptne banke

Ljubljana, nasproti Gl. kolodvoru

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah. — Ima poseben borzni oddelek.

Kmetijsko nabavna in prodajna zadruga

za Kamniški politični okraj v Kamniku

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Kdor bi rad kupil res zdravo koruzo, naj se obrne na našo zadrugo, kjer bo ugodno kupil. Zadruga je blago sama nakupila v Banatu, zato je isto prvovrstno. Koruza stane cel vagon a 5 K 50 v.

Dobi se od čiste banaške pšenice moka 00 po 14.— K

" 0 " 13.— "

" 3 " 9.— "

Imamo ajdo za seme črno po 8.— K

oves za konje, lep, banaški " 420 "

otrobe pšenične, čiste " 250 "

" ječmenove " 150 "

" koruzne " 150 "

Pšenično moko smo doma zmlili iz čiste banaške pšenice, katero smo sami nakupili v Banatu. Zato vam garantiramo, da je moka brez grahorja in brez fižola, katere se danes veliko postavlja na trg po nižjih cenah, a blago ni užito, vsaj dobro ne.

Kmetovalci, pri nas dobite Superfosfat za gnojenje prosa in ajde. Dodajte ga tudi koruzi.

Zlasti se priporočamo našim zadrugam, da se z naročili obračajo na nas.

Modna in športna trgovina

P. Magdič

Ljubljana. Nasproti glavne pošte.

Priporočila za gospode:

Klobuke,
perilo,
kravate,
telovnike,
dežnike,
turistovske predmete.

Priporočila za dame:

Hišne halje, bluže,
svilene in etamin obleke,
vrhna in spodnja krila,
perilo, steznike, rokavice,
svilo in vse nakitne predmete.

Podružnica: Rogaška Slatina.

Otvoritev

trgovine z železnino

Pinter & Lenard

v Mariboru, Aleksandrova cesta 32—34, bode 1. julija 1920.

Za obilen obisk se priporočava

Pinter & Lenard.

Poprej v Gorici.

Sedaj v Mariboru.